

Inuenies d. ante medium illius plogi. f. desiderij mei. i. raturus. i. existimans. Quid. i. aliqd. Magvtilis venturu. i. puenturu. i. ecclesijs xpi ex odio meo. i. ex translatione mea: q meredit plurib' odiosus: vel ppter qua incurro odiu multoz. m. Q ex alioz negocio. i. opatione illoz. i. q si alia agere r fm b figurat h actu rei ali cuius cuius priu e ocu: vñ d: negociu quasi negans ocu. vel q ex negocio. i. q ex translationib' alioz interpretu. qz in illa translatione corrigunt. er: oze. et supplent defect' alioz interpretum nec hoc dicit Hiero. se iactando s veritate potius expi mendo. sic loquitur ap. i. Cor. xv. b. di. Abundati' alijs omnib' laboravi r

Explicit exposito istius prologi.

Incipit secund' prologus in libru Job.

Cogor per singulos r. Iste plog' pponit ali translationi qua be. Hiero. libru iob de bebreo translulit in latinu. vnde dicit ipe in li. ij. ptra rufinu. Trans iho ad libru iob que post. lxx. interpretu editione qua origenes obelis astericisqz distinxit antelanos plurimos lati no sermoni datum. cum rursu iuxta ipm bebraicu ver tere: sic locutus sum. Cogor p singulos r. Habet autē iste plogus septē pticulas pncipales. In prima inuebit p emulos recipientes alioz translationes. s. post. lxx. int pretes. suam aut quasi supstiam: et in. lxx. interpretum re prebeuione editam refutantes. vñ dicit. Cogor p singu los r. In scda arguit a minoz. q ex quo receperut alioz r translationes que erat in cōplete: multo magis debeat ista que cōpleta est recipe r que immediate emanat a fontali veritate: vnde dicit. Discant igit r. In cōpletionē autē illaru translationu r maxime apud latinos qb' scribit on dit di. Ceteru apud latinos r. Qualiter aut ista transla tio emanauerit immediate a fontali veritate pz cū subdi tur. Hec aut translatio r. Quia ho iste liber apud bebre os est dubi' r obscurus: sicut ipse testatur. v. Obliqu' est apud bebreos totus liber fert r lubric'. ideo in tercia pre notat transferendi diligentia et sollicitudinē. cū dicit. me mini em me r. In quarta pte dicit q apud bebreos liber iste variu habet stilu apud quos r metra esse. pbat: ne for te alicui videat incredulu: et hec ps incipit ibi. A princi pio itaq voluminis r. In quinta eliminans emuloz su spicione: translationis sue ostendit necessitate. r se ad trās ferendu babilen. ibi. Audiāt q propter canes mei r. In sexta multipliciter innuit translationē suā alioz eē trās lationib' pferēdā: tū. s. rōne fidei qz ipe catholicus ē ipsi heretici: tum qz ista cōpleta est: et alie diminute: ista ve ray. r alie sunt corrupte. oia ista manifesta sunt literā in tuenti: r incipit ista ps ibi. Qz si apud grecos r. In se ptima ostendit q veracitas codicu pponeda est pulcritu dini: quā de duab' translationib' suis vt eligat lectoris de serens voluntati: et ista ps incipit ibi. Habeat q volunt veteres libros r. His visis lfe insistamus. Maledict' s. vitupijs r detractionib'. Aduersarioz. i. emuloz qui mihi aduersant. Crimuant. i. criminosē mihi imponūt

q interpretationē istaz fecerim in respensione. lxx. et tñ alioz translationes recipiūt vñ sequitur. Quasi non apud grecos adla symmach' r theodotion r. Et tā git Hiero. triplex genus translationis. Primum est qz verbu ex verbo de lingua vna transfert in aliā. secun dum est qz sen sus et sensu. ter cū ex vtroqz cō ponit vel tēpa tur. ista plana ē.

stinerit: qz vel additos: v' r theodotionē supros tran slatiō antiq' inseruit: pbās rēfuisse qd additus est. Di scāt igit obrectatores mei recipe in toto qd in partib' susceperūt: aut interpretatōz meā cū asteric' suis radere. Meq. n. fieri pōt: vt qz plu ra intmisse susceperit: nō eosdē etiā in qbusdā erasse fateant: pcpue in iob: cui si ea q sub astericis addita sē subtraxeris: ps maxima de truncabit: r hoc dum taxat apud grecos. Ceteru apud latinos an eam trāslatiōez quaz sub astericis r obelis

translationē. lxx. de greco in latinu translulit r correxi cū astericis r obelis. qñ nō sile fecerit origenes qd fal suz est: vnde dicit. Et quasi nō origenes distinxerit oia volumina veteris instr. i. veteri testamēti. p qd instru imur. Distinxerit inqz. Astericis r obelis qz vel addē tos auctoritate sua de bebraica veritate. Vel de theo dotione sumptos. i. de translatione theodotionis: q sille ter cū illis figuris translulerat de bebreo in grecu. In seruit trāslatiō antiq' quā de bebreo trāslulit in gre cū. addēdo q. lxx. omiserūt. r supstia iugulando s. in illo plogo Desiderij mei r. an mediū inuenies ple nius de ista materia. r quid significēt asteric' r obeli. Discāt igit r. et q receperūt translationes alioz q minus sunt complete. Discant igit obrectatores mei recipe in toto. i. cōplete in translatione mea vet' testm. Qd susceperūt in ptibus. i. in cōplete in alioz translationibus. et si volūt istam recipe nō vtant illa trāslatiōe quā cū astericis r obelis correxi. lxx. scz qz multo melior r cōpletior est ista q illa. dicit s. Discāt ista que cōpletior ē recipe. Aut debēt radere. i. destru ere. Interpretationē meā cū astericis suis. quib' ma nifestantur ea que deficiūt in translatione. lxx. Qz si no lunt eam destruere. patet q sentiūt. lxx. diminutos fu isse. vnde dicit. Nō em fieri potest vt nō fateant. imo necesse est vt fateant. Eosdē. i. lxx. In qbusdāz er rasse et pcpue in iob vt quos pspexerunt. alia lra. In termisise plura. de bebraica veritate. Si igit recipiūt correctionē illam in qua omisā a. lxx. annotant: mul to magis debent translationē istā recipe in q iuxta be braica veritate plenius describunt. Cui. s. libro iob Si subtraxeris ea q sub astericis addita sunt. ab ori gene r alijs. Et hoc. i. bmd' detruncatio. Dumtaxat id est tmmodo. Apud grecos est: non apud bebreos non apud latinos q de greco translulerunt eadez de truncatio habebat ante illam translationē quā fecit Hiero. cū asteric' r obelis. et hoc est qd dicit. Ceter' ps. Apud latinos. dcc. aut. dccc. versus ferme. id ē fere desunt. Ante eaz translationem quā sub asteric' r obelis nup edidimus. i. cōposuim' transferentes de

greco in latinus. Decurtatus. i. abbreviat. ppter tere
diminutione. Laceratus. ppter sententiarum discō
tinuatione. Corrosus. ppter intelligentie incōpletōz
Feditates. i. turpitudinē. vel Muditatē. alia litera. i.
apertū defectū. Dec aut trāslatio mea. s. scōda trāsla

tio. Nullū d' ve
terib' sequit' in
terpretē. sicut p
ma trāslatō de
greco in latinus
in qua secur' sū
trāslationē. lxx.
cu3 astericis tñ
z obelis. i. sup
plendo diminu
ta. z rescindēdo
supflua. Sz ex
ipō hebraico a
rabicoqz sermo
ne. z in cū syro
Iste tres ligue
affines sunt.
Nūc vba zc. g.
d. hec noua trāsl
latio nō semper
exprimit verbū
ex verbo: vel sen
sus ex sensu. sed
qñqz sic qñqz a
lic. z qñqz vtrū
qz. Quare autē
hoc fecerit sibi
git dicens. quia
Tot' liter iste
Fer. i. dicitur
Obliquus. i. ob
lique z obscure
loquēs qz aliud
pretendit: z aliud intendit. z iō accipiēda sunt verba
nō in sensu quē faciūt: s. in sensu quo fiunt. vt est illud
Job. ij. Benedic deo z morere. i. maledic. Et lubric'
in quo quis defacili possit labi p errozē male. i. intelli
gēdo. Lubricū em̄ ē in quo qz defacili labif. sicut ē gla
cies vel terra argillo sa. lubricū dī qd elabif dū tenes.
sicut anguilla. q. quāto forti' pmiē tāto cit' labif. z dī
sic liber iste lubricus: qz qui de verbo ad verbū transfez
ret. z oia vba interpretatē vñ qz videntur sonare. totū
puerteret: z totū amitteret. z huic expōitiōi pcorat
exemplū de anguilla. j. positū. Rebroses. i. oratores a
rbeis quod est locutio. qz rbeozibus necia ē faciēdia
z copia locutionis. Schematismenos. i. defect' mo
di loquendi. schema em̄ dī imago vel figura z modus
loquēdi: sicut dicit buguicio: mēne defectus modi cō
munis loquēdi. Itē schema dī ornatus vll' figura. vñ
vñ Donatū z Grecismū huius due sūt species. s. sche
malexeos z schemadianeos. i. figure dictionis: z snie.
sicut em̄ homoyarijs vestimentis decoratur. ita oratō
latinitatis tā soluta qz ligata schematibus adornatur
z sic dī. Schematismenos. i. defectus ornatus z figure
qui sit ex carentia debite intelligentie. significatio effi
dictionis est quasi ornatus z figura eius. vñ qñ deficit
a ppria significacione: est ibi defectus ornat' z figure. i.
forme dictionis q. ē significatō. Quz aliud loquitur.
i. in locutione p̄tendit. Aliud agit. i. aliū sensum facit
z iō dī lubricus. qz quāto quis verbo ad verbū librum
istū exp̄ssius trāsferreret: tāto obscuriorē faceret. z qua
si totū pderet. qz nō possit intelligi. cū aliud sonēz ver
ba. aliud intelligentia vera. Murenulā. i. lampredaz
piscis est similis anguille. z dī murena a murina gre
ce quod est murena latine. hāc feminini tñ serus esse
tradunt et p̄cipere a serpente. ob id a piscatozib' tā qz
a serpente sibilo euocatur z capitur. icu autez fustis
difficile interimif. ferulā autem p̄tinus animā habē

nup edidim': septingēti fer
me aut octingēti verus de
sūt. vt decurtat' et lacerat'
corrosusqz liber feditatē sui
publice legētib'us prebeat.
Dec aut trāslatio nullū de
veterib' sequit' interpretē. s.
ex ipso hebraico arabicoqz
sermonez inter dū syro: nūc
vba: nūc sensus: nūc simul
vtrūqz resonabit. Obliqu'
em̄ etiā apud hebreos tot'
liber fert' z lubric' z qd greci
rhetores vocāt schēatisme
nos: dū q. aliud loquit': ali
ud agit. Et si vel anguillā
vel murenulā strictis tene
re manib': quāto forti' p̄s
seris tanto citi' elabit'. De
mini me ob intelligentiā hu
us volumis | lidiū | quēdā p

n cauda certū est. nā ca pite p̄cussa vit' interimitur. cau
da autē p̄cussa exanimatur. ita dicit' Iti. in. xij. et hūmōl.
adaptatio exempli patet. Et si velis tenere zc. q. d. si ali
qua certa sententia vel ordine libz istū velis confringe
re. totū perdes. Preceptore. i. doctore. Dumus. i. ma

ceptorē: q. apud hebreos p
mus hri putabat: nō puis
redemisse numis: cuius vo
ctrina an aliquid p̄fecerim
nescio. Hoc vnū scio: nō po
tuisse me interpretari nisi qd
ante intellexeraz. Aprinci
pio itaqz volumis vsqz ad v
ba iob apud hebreos prosa
oratio ē. Porro a vbis iob
in quibus ait. Pereat dies
in qua natus sum: et nox in
qua dictus est. conceptus ē
homo vsqz ad euz locū: vbi
ante finem voluminis scri
ptū ē. iccirco ipse me rep̄hē
do et ago penitentiā i fauil
la et cinere. hexametri ver
sus sūt. dactylo spondeoqz
currentes z p̄p̄ lingue idio
ma crebro sc̄cipiētes. z alios

rimus in scientia.
Redimisse. i. con
durisse. Redimere
aut nō dicit emere
qz sacra doctrinaz
nō lz emere. Ma
thet. x. b. Grat' ac
cepistis gratis da
te. Itē Act. viij. c.
Pecunia tua tecu
lit in p̄ditionē. qm̄
donus dei existima
sti pecunia posside
ri: s. labores suos z
expensas suas licz
redimere ab iustz
detentozibus q. ve
ritatem dei in iniu
sticia retinēt. sicut
dī ad Roma. j. ca.
et p̄uer. xij. c. Ce
ritatem em̄. i. redit
me et noli vendere
sapientiaz z doctri
nam z intelligētiā.
Sapiē. vj. g. Non
abscondā a vobis
sacra dei zc. An
aliquid profeceris
hoc dicit. qz ita hū
intelligebat libz
iob: sicut ille magr
z in hoc confundit

eorz supbia q. nolūt in̄rogare ea d. q. b. dubitant p̄tra qz
dī. Ecci. ij. f. Appropinqte ad me indocti z p̄gregate vos
in domū discipline: quid adhuc retardatis. Interpretari.
i. transferre de hebreo in latinū. interpretatio em̄ fit in
dinersis linguis: vt cynos grece: canis latine. Etymolo
gia aut fit in eadem lingua. vt cum dicitur lapis quasi le
dens pedē. Itqz ad verba iob i quibus intro ducit iob
loquens de seipso. iij. ca. a. Pereat dies in qua natus sū.
zc. Prosa. i. prosaica. Oratio est. i. prosaice scripe' ē li
ber. prosa est producta oratō. z a lege metri soluta. p̄son
enim antiqui productum dicebant z rectum. vñ que nō
est flexa numero: s. recta prosa. oratio dicitur in rectū p
ducenda. An prosam aiunt dictā ab eo q. spaciosus. p̄
ruat z excurrat: nullo sibi termino p̄finito. ita dicit' Iti
corus etymol. j. Sc̄circo ipse me rep̄hēdo zc. Job. xij.
Uersus. a vertedo dicunt. vñ Iti. etymolog. j. Uersus
dicti sunt ab eo q. pedibus in ordine suo dispositi. certo
sine moderantē per articulos qui cesa z membra nomi
nātur: qui ne longius prouoluerentur qz iudiciuz possēt
sustinere: modū statuit ratio vñ reuerterētur. z ab eo di
citur versus q. vertitur. Hexametri. i. sex pedū: ab hexa.
quod est sex. z metrū quod ē acadēs pedis. i. discretio. p̄
ueniēs in pede ex certo numero temporū. Aliter dī me
trum: vox constans ex certo numero pedum. vñ q. octo
metrozum genera distinguūtur: de quibus nihil ad p̄ns.
Dactylo. illo pede qui constat ex vna longa syllaba et
duabus breuib': z dicitur a dactylon quod est digitus
quia ad modūz digiti a longiore nodo inchoati in duas
desinit breues. Spondeo illo pede q. constat ex duab'
syllabis productis. vñ sic dī. quia tractim sonat. nā spō
deus tractus quidā dicitur. i. sonus q. fundebatur circa
aures sacrificantiū. vnde z bi qui tubis canebant in sa
cris gētiliū spōdeales nominabātur. In primo etymol.
inuenies satis de pedibus istis z alijs. Idioma. i. pp̄ie
tatem loquendi: ab idios quod est proprium: z beimum

betu qd e sermo vel modulato. idioma. i. pprictas loqm di in qualibet lingua. Alios pedes no earunde syllabar...

pedes: no earunde syllabarum: sed eorunde tepoz. In terdu qz rhytmus ipe dulcis...

me veru dicere coprobabit Audiat qpropc canes mei idcirco me i hoc volumie la...

brum sapientie. de quo dicit Hiero. i. li. illustriu viroz. Pbilu iudeus natione alexandrin...

si tn virum cu nominari phas est: erat em mirabiliu effector operum. et doctor eoru qui libenter que vera...

cu biero. in li. i. illustriu viroz. Josephus ma. thabie filius ex biero solymis...

laba abusu no ppric di. id aut syllabe loge breuesqz dicunt. qz p varias vocu moras aut dupla aut simpla...

Et de tpe fuit iesus vir sapiens. Eodem tpe fuit iesus vir sapiens. Eodem tpe fuit iesus vir sapiens...

super esdra satis de ebionitis. Subdola in p̄tatoe celarunt. qz dolose omiserunt i interpretationibus suis q sibi cōtraria videbant. Subdulus la lū. dicit latēter dolosus: astutus: versipellis: vanus. Mystera. i. sacra mēta vel secreta: a mythis v̄l mysticē grece qd est mysterium latine.

Hexaplis. vi. de expositionez supra positā in plogo super ioseph an̄ medium

Terulluz crucis chismate in baptismo impissuz

Repetere. i. recitare: z i translatione ista recolligere omīssa ab alijs translatoribz.

Depravata. a scriptoribz

Duro. sine aditioe. Fideli. sine subtractione vel immutatioe.

Fastidiosis. i. fastidio plenis: vel tedio affectis qui scilicet multa viderūt.

z q̄si fatiati meliora fastidiunt sicut iudei fasti diebant māna

Numeri. xj. Nil aliud respiciunt oculi nostri nisi man. tamē māna erat omne delectamentuz in se habens. et omnis saporis suavitatē. sicut legitur. xvj. Sapi.

Item Prover. vij. Nā saturata calcabit fauū.

In membranis. i. pellibus. hec mēbrana dicitur pergamentū quia de mēbris animalū detrahitur. vnde Persius.

Nā liter z bicolor positis mēbrana capillis. Inqz manus charte nodosaqz venit barudo.

Purpure. i. colore purpureo picturatis. purpura autē habet sanguineū colorē.

Initialibus. i. capitalibus. i. grossis literis. sicut solet fieri in iustis libroz. z ideo ppter grossiciē lre pot̄ hnt onera q̄ codices.

Uel vncialibus. i. vnciā auri vel alteri p̄ciosi coloris appedētibz. vel ad scribendū tāto p̄stātibz.

Onera. ppter sumptuositate

mysteria saluatoris subdola interpretatione celarūt: et tū in hexaplis habēt apud ecclesias: z explanant ab ecclesiasticis viris: quāto magis ego xpianus z de parentibz xpianis natus: z vexillum crucis i mea frōte portās: cuius studiū fuit omīssa repetere: depravata corrigere: et sacramenta ecclesie puro z fideli aperire sermone: vel a fastidiosis vel a malignis lectoribus nō debeo reprobari: Habeāt qui volunt veteres libros v̄l in mēbranis purpureis auro argētoqz descriptos: vel vncialibus: vt vulgo aiūt: literis onera magis exarata q̄ codices: dūmodo mihi meisqz pmittant pauperes habere scedulas z nō tantum pulcros codices: q̄ emēdatos. Utraqz autem editio z septuaginta iuxta grecos et mea iuxta hebreos i latinū meo labore trāslata ē. Eligat vnusquisqz quod vult z

tem vel p̄ p̄derositatez. Codices. Nota q̄ dicitur Plid. in. vj. ety. Codex multoz libroz. e. liber vnus volumis. z dicitur p translationē a corticibus arbor. seu viciū q̄ caudex: q̄ in se multitudinē libroz quasi ramoz p̄tineat. Pauperes scedulas. i. scripta modici p̄tenta in litera q̄ in mēbrana necdū in libros redacta.

studiosum me magis q̄ maluolum probet.

Incipit argumentū i libru Job.

In terra q̄ dez habitasse iob v̄sidi i finibus idumee et arabie: et erat ei an̄ nomē iobab. Et accepit vxorē arabissā: z genuit filiū quē vocauit enno. Erat at̄ ipse filiū q̄ dē zareth de esau filijs filiū. de m̄re vobofra: ita vt sit quintus ab abraaz. Et hi sunt reges q̄ regnauerūt in edom: i qua z ipse regnauit: sed p̄mus in ea regnauit balach filiū beoz: z nomē eiusdē ciuitatis nachaba. Post hunc autē balach. Post eū iobab: qui vocat iob. Post iob autē culfram: qui erat dux ex themanozū regione. Et post illū regnauit adar filiū beath qui excidit madian i cāpo moab: z nomē ciuitatis ei chetheauith.

Explicit argumentū.

gis studiosum: vtranzqz editionē recipiendo. Nā maluolum. vtranzqz vel altera repellendo. Aliqui libri habent. Me: z est sensus. Probet. i. experiatur. in vtranzqz studio. vel Probet. i. cofirmet aduersarios cofutando. Probet in quā. Me magis esse studiosum. id est magis amore veritatis in translationum studio laborasse. Nā maluolum. vt. s. ex inuidia vellem. lxx. interpretes condennare.

Explicit qualiscunqz expositio istius plogi.